

Lupa- ja valvontavirasto, kirjaamo@lvv.fi

Luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen lausunto, Karhukorven tuuli- ja aurinkovoimahanke, Eolus Finland Oy, Kolima-Keitele-koskireitti Natura-alue (FI0900070, SAC/SPA), Viitasaari

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt 9.2.2026 Lupa- ja valvontavirastolta (myöhemmin myös LVV) lausuntoa Karhukorven tuuli- ja aurinkovoimahankeeseen liittyvästä Natura-arvioinnista. Natura-arviointi on päivätty 14.11.2025 ja sen on laatinut FCG Rakennettu Ympäristö Oy. Karhukorven tuuli- ja aurinkovoimahanke sijoittuu osittain Kolima-Keitele-koskireitti Natura-alueelle.

1 Kolima-Keitele-koskireitti Natura 2000-alue

Kolima-Keitele-koskireitti koostuu useista koskista- ja niva-alueista sekä näitä yhdistävistä suvanto- ja järvaltaista. Alue on sisällytetty Natura-verkoston luontodirektiivin (SAC) ja lintudirektiivin (SPA) perusteella. Kosket sijoittuvat kuuteen selvästi järvaltaiden tosistaan erottavaan koskialueeseen. Rannat ovat monin paikoin karuja kalliorantoja, joilla kasvaa vanhoja järeitä kilpikaarnamäntyjä. Kalliopaljastumia on etenkin koskireitin itäpuolella (mm. Kärnänvuori). Kärnänvuori on kalliomäki, jonka lounaisrinteellä on massiivinen, paljolti peitteinen jyrkänne, jonka alaosassa on lohkaraita ja tyvionkaloita. Kärnänvuorella on osin vanhaa kalliomännikköä, ja paikoin esiintyy myös lahoja haapoja ja koivuja. Koskireitin suurin merkitys linnustolle on toimia ruokailu ja levähdyspaikkana muuttomatoilla. Koskireitti on merkittävä koskikarojen talvehtimisalue. Maisemallisesti reitti on erittäin arvokas ja sillä on huomattavaa merkitystä virkistyskalastus-, melonta- ja luontoretkeilykohteena. Koskireitti ja vesialueet on suojeltu koskiensuojelulailla ja vesilailloilla. Suojelunperusteisiin sisältyy kymmenen luontotyyppiä. Suurin osa Natura-alueen pinta-alasta on määritetty Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit luontotyyppiä (264 ha). Alueen suojelun perusteena on 17 lintulajia ja kaksi nisäkäslajia (liito-orava ja saukko). Linnuista 13 on lintudirektiivin lajeja. Alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys. Lisäksi luontotyypin ja lajin elinympäristön laatua tai lajin populaation elinvoimaisuutta parannetaan ennallistamis- ja hoitotoimenpitein.

1.1 Natura-arviointi

Arvioinnin kohteena oleva Karhukorven tuuli- ja aurinkovoimahanke

Karhukorven tuuli- ja aurinkovoimahanke sijaitsee Viitasaaren kaupungin keskustaaajaman pohjoispuolelle. Karhukorven tuuli- ja aurinkovoimahankeeseen YVA-menettelyssä tarkastellaan kahta hankevaihtoehtoa sekä vaihtoehtoa VE0, jossa hanketta ei toteuteta. Vaihtoehdossa VE1 tarkastellaan tuulivoiman toteuttamista 18 tuulivoimayksiköllä ja VE2 16 tuulivoimayksiköllä. Tuulivoimayksikön enimmäisteho on 6–

Lausunto

19.5.2026

LVV-U25387/2026

Julkinen

10 MW ja enimmäiskorkeus 300 metriä. Sähkönsiirrolle on kaksi eri linjausvaihtoehtoa: SVEA suuntautuu hankealueen eteläosaan ja edelleen kohti itää. Rakennettavan voimajohdon pituus on kaikkiaan noin 28 kilometriä. Linjauksessa on kaksi vaihtoehtoa: SVEA toteutetaan kokonaan ilmajohtona ja SVEA2 pääosin ilmajohtona, mutta paikoin maakaapelina (noin 10,8 km). SVEB suuntautuu hankealueen eteläosaan ja kohti itää. Rakennettavan voimajohdon pituus on noin 31 kilometriä. SVEB toteutetaan kokonaan ilmajohtona ja SVEB2 pääosin ilmajohtona, mutta paikoin maakaapelina (noin 12,4 km). Voimalapaikat sijaitsevat lähimmillään noin 6,5 km päässä Natura-alueesta. Sähkönsiirtoreitit sijoittuva osittain Kolima-Keitele-koskireitin Natura-alueelle.

Arvioinnissa esitetty näkemys Natura-alueeseen kohdistuvista vaikutuksista

Karhukorven tuuli- ja aurinkovoimahankkeessa tarkastellaan neljää eri sähkönsiirtovaihtoehtoa, joiden vaikutukset Kolmia-Keitele-koskireitin Natura-alueeseen ovat erilaiset. SVEA ylittää alueen Kärnänjärven eteläosasta ja SVEB Sahankosken kohdalta. Ilmajohtona (SVEA, SVEB) toteutettuna Natura-alueen ylittävä johtoalue olisi 46 metriä leveä. Maakaapelointi vaihtoehdoissa (SVEA2 ja SVEB2) rakentamisen aikainen puuton alue on enintään 14 metriä, joista 8 metriä voidaan myöhemmin palauttaa luonnontilaan. Vaihtoehto SVEA2 vesistö alitetaan joko järven pohjaan upottamalla tai suuntaporaamalla. Vaihtoehto SVEB2, Sahankosken vesistön ylitys toteutetaan suuntaporaamalla kaapeli vesistön ali, jolloin vaikutukset vesialueeseen jäävät vähäisiksi.

Vaikutukset karut ja kirkasvetiset järvet – ja Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit-luontotyyppisiin

Sähkönsiirtoreitin toteutustavasta ja reitistä riippumatta hankkeen vaikutukset vesistöihin ovat korkeintaan hyvin vähäisiä rakentamisaikaisia vaikutuksia. Ilmajohtovaihtoehdoissa vaikutuksia vesistöön aiheutuu puuttoman voimajohtoalueen raivaamisesta rantaan, mikä lisää hyvin vähäistä maalta vesistöön tulevaa ravinne- ja kiintoainehuuhtoumaa. Voimajohtopylväät sijoitetaan kuitenkin mahdollisimman kauaksi rannasta jännevälin sallimissa rajoissa.

Maakaapelivaihtoehdossa vaikutuksia muodostuu rakentamisen aikana 14 metrin puuton alue, josta 8 metriä voidaan rakentamisen jälkeen antaa palautua luonnon omien prosessien mukaisesti. Rantakasvillisuuden poistosta aiheutuu hyvin vähäistä vesistökuormitusta lähinnä rakentamisaikana. Tarvittaessa vaihtoehto SVEA2 voidaan toteuttaa myös suuntaporaamalla, jolloin vaikutukset jäävät muodostumatta. SVEB2:ssa voimajohto viedään suuntaporaamalla vesistön alitse, jolloin järven pohjaan ei aiheudu muutoksia eikä rantakasvillisuudessa tapahdu muutoksia. Porauksen aloitus- ja lopetuskaivannot sijoitetaan niin kauaksi vesistöä, ettei kuormitusta pääse syntymään lähes lainkaan. Arvioinnin mukaan missään vaihtoehdossa ei aiheudu merkittäviä vaikutuksia vesistöluontotyyppisiin.

Vaikutukset luonnonmetsät -luontotyyppiin

Vaihtoehto SVEA ylittää luonnonmetsät -luontotyyppiin kuuluvia kuvioita Kärnänvuoren eteläpuolella. Alueelle on kohdistettu maastokäynnit, jossa todettiin Metsähallituksen

Lausunto

19.5.2026

LVV-U25387/2026

Julkinen

luontotyyppikuviointiin olevan edelleen ajantasainen. SVEA johtoalueelle sijoittuisi 0,26 hehtaaria luonnonmetsät -luontotyyppiä, kun taas vesistön pohjaan upotettavana maakaapelina SVEA2 kaapelin rakentamisalueelle sijoittuisi 0,06 hehtaaria luonnonmetsäkuviota. Lisäksi kummassakin vaihtoehdossa luonnonmetsiin kohdistuva reunavaikutus lisääntyisi noin 0,7 hehtaarin alueella. Luonnonmetsät -luontotyypin kokonaispinta-ala Natura-alueella on 22 hehtaaria. Vaihtoehdossa SVEA pinta-alan menetys johtoalueella koskisi reunavaikutukset mukaan lukien 4,4 % luonnonmetsien pinta-alasta, kun taas SVEA2 menetys koskisi 3,5 % pinta-alasta.

Arvioinnissa SVEA- vaihtoehdon vaikutukset luonnonmetsät- luontotyyppiin ovat merkittäviä. SVEA2-vaihtoehdossa suora menetys on pieni, mutta reunavaikutus laajentaa heikentyvää aluetta. Reunavaikutuksen todellinen heikentävä vaikutus on todennäköisesti varsin lievä ja paikallinen, mutta koska kyse on priorisoidusta luontotyyppistä, edustavuuden heikkeneminen aiheuttaa silti riskin Natura-alueen koskemattomuudelle. Myös varovaisuusperiaatteen perusteella SVEA2- vaihtoehdon vaikutukset arvioidaan merkittäviksi, jos maakaapeli upotetaan vesistön pohjaan. Jos kaapeli sen sijaan viedään suuntaporaamalla vesistön ja luonnonmetsäkuvioiden ali, vaikutuksia luonnonmetsiin ei syntyisi.

Sähkönsiirron vaihtoehdoissa SVEB ja SVEB2 johtoalueelle ei sijoitu luonnonmetsä- luontotyyppiä, jolloin vaikutuksia luontotyyppiin ei muodostu.

Vaikutukset muihin suojeluperusteisiin luontotyypeihin

Hankkeella ei kummassakaan reittivaihtoehdossa ole merkittäviä suoria tai välillisiä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteisiin kuuluviin luontotyypeihin (harjumetsät, metsäluhdut, puustoiset suot, keidassuot, silikaattikalliot ja kallioiden pioneerikasvillisuus). Arvioinnin mukaan vaikutuksia ei muodostu joko etäisyyden tai pintavesien valumasuunnan takia. Lisäksi tehdyissä maastonselvityksissä ei havaittu kallioiden pioneerikasvillisuutta voimajohtoreitin varrelta.

Vaikutukset suojeluperusteisina oleviin lintulajeihin

Natura-alueelta on matkaa lähimmälle suunnitellulle voimalapaikalle noin 6,5 kilometriä, joten Natura-alueelle ei kohdistu suoria elinympäristömuutoksia. Suojeluperusteena esitetyn pesivän/ lisääntyvän lajiston osalta mahdolliset vaikutukset kohdistuvat laajalle alueella liikkuviin lajeihin Natura-alueen ulkopuolella sekä mahdollisesti aivan Natura-alueen eteläreunalla pesiviin, häiriöille herkimpien lajien pareihin. Muuttavan lajiston osalta vaikutuksia voi aiheutua lintujen mahdollisesti muuttaessa Natura-alueelle voimaloiden vaikutusalueen kautta. Tämä vaikutus koskee sekä alueella pesivää muuttavaa lajistoa, että suojeluperusteissa levähtäviksi lueteltuja lajeja.

Sähkönsiirtoreitti vaihtoehtojen (SVEA ja SVEB) arvioidaan kokonaisuudessaan aiheutuvan merkittäviä vaikutuksia Natura-alueella pesivälle ja sitä kautta muuttavalle linnustolle, mikäli suunniteltu voimajohto toteutetaan ilmajohtolla, joka ylittää Natura-alueen Kärnänjärven tai Sahankosken alueelta. Vaikutukset muodostuvat pääasiassa kohonneesta törmäysriskistä, joka muodostuu erityisesti vesistön mukaisesti lentävälle

linnustolle. Ilmajohdojen muodostama törmäysriski on huomattavasti korkeampi erilaisilla avoimilla alueilla, kuten pelloilla ja vesistöillä. Vaihtoehdossa SVEA2 ja SVEB2 vastaavat vesistön ylitykset on suunniteltu toteutettavaksi maakaapelilla, joka vähentää Natura-alueen lajistolle muodostuvia törmäysvaikutuksia merkittävästi. Näissä hankevaihtoehdoissa ainoastaan Natura-alueen ulkopuolella liikkuvien lintujen törmäysriski kohoaa, mutta vaikutus arvioidaan vähäiseksi.

Vaikutukset luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeihin

Saukko

Hankkeen luontoselvityksissä kartoitettiin kesäaikaan Natura-alueen ranta-alueet molempien voimajohtoreittien kohdalta, eikä rannoilla havaittu saukon lisääntymis- ja levähdyspaikaksi erityisen hyvin sopivia onkaloita tai kivikoita. Saukon lisääntymispaikan sijaitseminen voimajohtoreittien alapuolella arvioidaan näin ollen epätodennäköiseksi. Voimajohtoreittien rakentaminen ei arvioida hankaloittavan saukon liikkumista vesistöjä ja maa-alueita pitkin. Arvioinnin mukaan vähäinen, ei merkittävä vaikutus lajille aiheutuu voimajohtorakentamisen rantakasvillisuudelle ja puustolle aiheuttamista muutoksista, jotka maakaapelivaihtoehdoissa on vähäisemmät. Jos maakaapelivaihtoehdot toteutetaan säästämällä rantakasvillisuus suuntaporaamalla kaapeli vesistön ali, ei saukkoon arvioida kohdistuvan vaikutuksia käytännössä lainkaan. Näin ollen minkään sähkönsiirtovaihtoehdon ei arvioida aiheuttavan merkittäviä vaikutuksia saukkoon.

Liito-orava

Arvioinnin mukaan liito-oravasta ei tehty havaintoja sähkönsiirtoreiteiltä tai hankealueelta. Sähkönsiirtoreittien kohdalla Natura-alueella on kuitenkin lajille soveltuvaa puustoa. Vaikutukset Natura-alueella elävään liito-oravapopulaatioon arvioidaan muodostuvan ilmajohdojen ja/tai maakaapelireitin raivaamisesta metsäympäristössä, millä voi olla vaikutusta lajin kulkureittien valintaan. Sähkönsiirtoreitin tarvitsema alue on suurimmillaan vaihtoehdoista 43 metriä leveä. Arvioinnin mukaan liito-orava pystyy ylittämään keskimäärin 50 metrin leveän aukon, mikäli sen molemmin puolin kasvaa riittävän korkeaa puustoa. Voimajohdon rakentaminen suurimmallakin leveydellä ei aiheuta lajille liikkumisestettä tai vaikuta merkittävästi lajin elinympäristöihin. Maakaapeli-vaihtoehdoilla vaikutukset lajiin ovat vähäisemmät.

1.2 Lupa- ja valvontaviraston lausunto Natura-arvioinnista

Natura-arvioinnin asianmukaisuus

Natura-arviointi on luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan mukaan tehtävä asianmukaisella tavalla. Luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdassa edellytetty arviointimenettely on toimeenpantu luonnonsuojelulain 35 §:llä. Luonnonsuojelulain 35 §:n mukaisen arviointi- ja lausuntomenettelyn tehtävänä on tuottaa objektiivista tietoa viranomaiselle sen varmistamiseksi, että hanke ei yksin tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa merkittävästi heikennä Natura-alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja.

Lausunto

19.5.2026

LVV-U25387/2026

Julkinen

Oikeuskäytännön mukaan asianmukainen arviointi sisältää täydellisiä, täsmällisiä ja lopullisia toteamuksia ja päätelmiä, joilla voidaan hälventää kaikenlainen perusteltu tieteellinen epäily ehdotettujen töiden vaikutuksista kyseessä olevaan alueeseen (mm. asiat C-236/01, kohdat 106 ja 113, C-127/02, kohta 59, C-304/05, kohta 69). Arviointia ei voida pitää asianmukaisena, jos alueen luontotyyppejä ja lajeja koskevat tiedot puuttuvat tai ne eivät ole luotettavia eivätkä ajantasaisia (mm. asia C-43/10, kohta 115). Natura-arvioinnin tulee muodostaa itsenäinen kokonaisuus, jossa johtopäätökset perustellaan täsmällisiin tieteellisiin seikkoihin perustuen. Vaikutukset suojelun perusteena oleviin luonnonarvoihin tulee arvioida yksin ja yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa (mm. asiat C-127/02, C-6/04, C-98/03, C-538/09).

Lupa ja valvontavirasto katsoo, että Natura-arviointia voidaan pitää riittävänä ja asianmukaisesti laadittuna sen arvioimiseksi, heikentääkö arvioitu Karhukorven tuuli- ja aurinkovoimahanke niitä luonnonarvoja, joiden perusteella Kolima-Keitele-koskireitin alue on hyväksytty Natura 2000 -verkostoon.

Arvioinnin toteuttamistapa

Natura-arvioinnissa esitetty vaikutustenarviointi perustuu Natura-tietolomakkeen, valtion suojelualueiden biotooppikuvioiden (Metsähallitus 2023) ja lajihavaintojen (Suomen lajitietokeskus 2024, Karhukorven hankkeen luontoselvitykset) pohjalta tehtyyn arvioon sekä voimajohtoreittien ja Natura-alueen risteämiskohdissa tehtyihin liito-orava ja luontotyyppikartoituksiin (5.6., 7.6., 9.8. ja 22.8.2024).

Lupa- ja valvontavirasto huomauttaa, että liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen kartoitukseen soveltuva aika on yleensä maaliskuu-toukokuussa ja nyt kartoitukseen valittu ajankohta on jokseenkin myöhäinen. Maalis-toukokuussa kellertävät papanat erottuvat vielä hyvin ja havainnointi on luotettavaa. Elokuu on jo selkeästi myöhäinen aika liito-oravakartoitukselle. Lisäksi vaikka potentiaalisesti tunnistetuista elinympäristöistä ei löydy merkkejä liito-oravasta kesäkuussa ei se välttämättä tarkoita, että alueella ei olisi liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Nyt kartoitetuissa potentiaalisissa elinympäristöissä ei havaittu liito-oravaa, mutta kartoituksen myöhäinen ajankohta aiheuttaa epävarmuutta tulosten edustavuuteen.

Lintulajien vaikutusten arvioinnissa esiintyy joiltain osin puutteita sähkönsiirtoreitin mahdollisten vaikutusten tarkastelussa. Arvioinnissa on jätetty käsittelemättä sähkönsiirron vaikutuksia laulujoutsenelle, jouhisorsalle, pyylle, metsolle, suokukolle, pikkukolille, kalatiiralle, viirupöllölle, palokärjelle sekä mehiläishaukalle. LVV pitää tätä puutteena erityisesti törmäysherkkien lajien osalta, mikä jättää epävarmuutta arvioinnin johtopäätöksiin. Muutoin LVV pitää lajikohtaisen arvioinnin olevan asianmukainen ja selkeästi toteutettu.

LVV huomauttaa lisäksi saukkoa koskevista epä johdonmukaisuuksista Natura-arvioinnissa. Natura-arvioinnissa todetaan, että jos maakaapelivaihtoehdot toteutetaan säästämällä rantakasvillisuus suuntaporaamalla kaapeli vesistön ali, ei saukkoon kohdistu vaikutuksia käytännössä lainkaan. YVA-selostuksessa puolestaan arvioidaan saukon

Lausunto

19.5.2026

LVV-U25387/2026

Julkinen

elinympäristöön kohdistuvan kohtalaisia vaikutuksia rakennusaikaisen tärinän ja melun vuoksi. LVV katsoo, että suuntaporauksen aiheuttamat vaikutukset olisi tullut esittää myös Natura-arvioinnissa ja pitää vaikutusten kuvausta tältä osin puutteellisena.

Lupa- ja valvontavirasto pitää kuitenkin arvioinnin lähtötietoja riittävänä asianmukaisen kokonaisarvioinnin tekemiseksi.

Arvio vaikutuksista Kolima-Keitele-koskireitin suojelutavoitteisiin

Lupa- ja valvontavirasto yhtyy Natura-arvioinnissa esitettyyn johtopäätökseen siitä, ettei tuuli- ja aurinkovoima-alueiden vaikutusten ei arvioida yltävän Natura-alueelle siinä määrin, että alueen linnustolle muodostuisi niistä merkittäviä vaikutuksia. Lisäksi ettei hankkeen etäisyyden takia aiheudu yksin tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa heikentäviä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleville luontotyypeille. LVV yhtyy Natura-arvioinnissa esitettyyn arvioon, että pääasialliset vaikutukset muodostuvat sähkönsiirtoreiteistä, jotka on suunniteltu kulkemaan Natura-alueen kautta.

Vaikutukset luontotyypeihin

LVV toteaa, että Kolima-Keitele-koskireitin Natura-alueen suojelutavoitteisiin kuuluu alueen elinympäristöjen nykytilan säilyttäminen tai sen parantaminen. Luonnonmetsät ovat priorisoitu luontotyyppi, jonka edustavuus on Natura-alueella hyvä.

Voimajohtovaihtoehdon SVEA ja SVEA2 osalta Natura-arviointi ei anna edellytyksiä merkittävien heikentävien vaikutusten poissulkemiseen Natura-alueen suojeluperusteena olevaan luonnonmetsät-luontotyyppiin. Näin ollen tämän vaihtoehdon toteuttamiseen ei voida myöntää lupaa.

Lieventäviksi toimenpiteiksi on ehdotettu sähkönsiirron reittivaihtoehtojen SVEA ja SVEA2 aiheuttamat vaikutukset luonnonmetsät-luontotyyppille voidaan tarvittaessa poistaa kokonaan muuttamalla voimajohdon linjausta Kärnavuoren lähistöllä siten, etteivät rakentamistoimet tai reunavaikutus ulotu luonnonmetsäkuvioidiin. LVV huomauttaa, että mikäli reittiä muutetaan olennaisesti, tulee arvioida edellyttääkö uusi linjaus Natura-arvioinnin päivittämistä tai uuden arvioinnin laatimista.

Arvioinnin mukaan vesistöihin kohdistuvat vaikutukset jäävät kaikissa sähkönsiirron vaihtoehdoissa korkeintaan vähäisiksi. Ilmajohdon vaihtoehdoissa (SVEB) vaikutuksia syntyy puuttoman johtoalueen raivauksesta rantaan, mikä lisää lievästi maalta vesistöön kohdistuvaa ravinne- ja kiintoainekuormitusta rakentamisen ja toiminnan aikana. Voimajohtopylväät sijoitetaan kuitenkin jännevälän sallimissa rajoissa mahdollisimman etäälle rannasta, mikä vähentää vaikutuksia. Vaihtoehdossa SVEB2 voimajohto asennetaan suuntaporaamalla vesistön alitse siten, ettei järven pohja tai rantakasvillisuus muutu. Porauksen aloitus- ja lopetuskaivannot voidaan sijoittaa riittävän kauas vesistöä kuormituksen ehkäisemiseksi. LVV yhtyy arvioon ja katsoo että SVEB2 toteutustapa on vesistön kannalta vaikutuksiltaan vähäisin sekä totuttamiskelpoisena. LVV katsoo, että arvioinnissa olisi tullut esittää täsmällisemmin suuntaporauksen toimintaa ja siihen liittyviä vaikutusmekanismit ympäröivään luontoon epäselvyyksien välttämiseksi.

Kokonaisuutena LVV yhtyy arvioon, ettei vesistöluontotyypeihin kohdistu merkittäviä vaikutuksia.

Vaikutukset linnustoon

Arvioinnin mukaan linnustoon kohdistuvissa vaikutuksissa SVEB ilmajohdon ylittäessä Sahankosken arvioidaan Natura-alueella pesivälle ja alueen kautta muuttavalle linnustolle aiheutuvan merkittäviä vaikutuksia, jotka johtuvat erityisesti kohonneesta törmäysriskistä vesistöjen myötäisesti lentäville linnuille. SVEB2 vähentävät Natura-alueen linnustolle muodostuvia törmäysvaikutuksia merkittävästi, koska vesistön ylitys toteutetaan maakaapelilla. Näissä vaihtoehdoissa törmäysriski koskee pääosin Natura-alueen ulkopuolella liikkuvia lintuja ja vaikutus arvioidaan vähäiseksi. LVV katsoo, että vaihtoehto SVEB2 on Natura-alueen linnuston kannalta ensisijainen toteutustapa, koska se estää merkittävien törmäysvaikutusten syntymisen. LVV kuitenkin huomauttaa, että arvioinnissa ei ole tarkasteltu suuntaporauksen rakennusaikaisia häiriövaikutuksia linnustolle. YVA-selostuksen mukaan, suuntaporauksen äänitaso on kuitenkin 10 metrin etäisyydellä noin 84–85 dB, ja etäisyysvaimentuman perusteella noin 71–72 dB vielä 40 metrin etäisyydellä. Näin ollen työnaikainen melu voi aiheuttaa paikallisia häiriövaikutuksia erityisesti pesimäaikana, mikä olisi tullut esittää selkeämmin osana linnustovaikutusten arviointia.

Vaikutukset saukkoon

Arvioinnin mukaan saukon lisääntymis- ja levähdyspaikan sijaitseminen voimajohtoreittien läheisyydessä arvioidaan epätodennäköiseksi. Vaikutusten arvioidaan olevan pääosin vähäisiä ja liittyvän rantakasvillisuuden ja puuston muutoksiin, jotka maakaapelivaihtoehdossa ovat ilmajohdon vaihtoehtoa lievempiä. vaikka suuntaporaamalla toteutettava SVEB2 vähentää rakenteellisia vaikutuksia vesistöön, voi rakentamisen aikainen melu ja värinä aiheuttaa häiriötä, kuten YVA-selostuksessa tuodaan esille. Esitetystä epävarmuudesta huolimatta LVV pitää arvioinnin johtopäätöstä oikeansuuntaisena ja katsoo, ettei hankkeella todennäköisesti ole merkittävää vaikutusta saukkoon.

Vaikutukset liito-oravaan

Arvioinnin mukaan liito-oravasta ei tehty havaintoja sähkönsiirtoreittien varrelta. Vaikutusten todetaan olevan pääosin vähäisiä ja liittyvän elinympäristöjen rakenteellisiin muutoksiin, jotka maakaapelivaihtoehdoissa ovat ilmajohdon vaihtoehtoa lievempiä. LVV kuitenkin katsoo, että arviointiin liittyy epävarmuuksia. Vaikka arvioinnin mukaan merkittävää heikentymistä ei todennäköisesti synny, vaikutusta liito-oravan kulkuyhteyksiin ei voida täysin sulkea pois. Varovaisuusperiaatteen mukaisesti tulee varmistaa, ettei rakentaminen heikennä liito-oravan liikkumismahdollisuuksia tai lisää metsäkuvioiden pirstoutumista. Tämä edellyttää, että reittisuunnittelussa huomioidaan kulkuyhteydet ja varmistetaan, etteivät kaadettavat puut sisällä kolopuita. Esitetystä puutteista huolimatta LVV pitää arvioinnin johtopäätöstä vaikutusten suuruusluokasta oikeansuuntaisena ja katsoo, ettei liito-oravaan kohdistu merkittäviä

vaikutuksia, mikäli maakaapeliratkaisut toteutetaan erityisesti lajin kannalta soveltuvien alueiden kohdalla.

Selostuksessa lieventävänä toimenpiteenä on esitetty, että vaihtoehdon SVEB2 aiheutuvia vaikutuksia voidaan vähentää ajoittamalla rakentaminen koskiosuuden läheisyydessä saukon lisääntymisajan ulkopuolelle. LVV katsoo tämän olevan asianmukainen varotoimi ja huomauttaa lisäksi, että suuntaporauksen aiheuttamat melu- ja häiriövaikutusten vähentämiseksi rakentamistoimet olisivat tärkeä ajoittaa myös lintujen pesimäkauden ulkopuolelle. Ajoittaminen on keskeinen toimi sille, että hankkeen vaikutukset voidaan pitää vähäisinä ja ajallisesti rajattuina.

1.3 Lupa- ja valvontaviraston johtopäätös Natura-arvioinnista

Luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan mukaan toimivaltaiset viranomaiset voivat antaa hyväksyntänsä suunnitelmalle tai hankkeelle vasta varmistuttuaan siitä, ettei suunnitelma tai hanke vaikuta kyseisen Natura-alueen koskemattomuuteen. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että hankkeelle voi myöntää luvan tai suunnitelman hyväksyä vain, kun Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontoarvoihin kohdistuvat merkittävästi heikentävät vaikutukset ovat poissuljettuja (LSL 39 §).

Voimajohtovaihtoehdon SVEA ja SVEA2 osalta Natura-arviointi ei anna edellytyksiä merkittävien heikentävien vaikutusten poissulkemiseen Natura-alueen suojeluperusteena olevaan luonnonmetsät-luontotyyppiin. Näin ollen tämän vaihtoehdon toteuttamiseen ei voida myöntää lupaa.

Arvioinnin mukaan linnustoon kohdistuvissa vaikutuksissa SVEB ilmajohdon ylittäessä Sahankosken arvioidaan Natura-alueella pesivälle ja alueen kautta muuttavalle linnustolle aiheutuvan merkittäviä vaikutuksia, jotka johtuvat erityisesti kohonneesta törmäysriskistä vesistöjen ylittämisestä. SVEB2 vähentävät Natura-alueen linnustolle muodostuvia törmäysvaikutuksia merkittävästi, koska vesistön ylitys toteutetaan maakaapelilla. Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että vaihtoehto SVEB2 suuntaporaamalla toteutettuna ei aiheuta Kolima–Keitele-koskireitin Natura-alueelle luonnonsuojelulain 35 §:n tarkoittamaa merkittävää haittaa suojeluperusteena oleville luontotyypeille tai lajeille, eikä siten vaikuta alueen koskemattomuuteen. Mahdollisten haitallisten vaikutusten osalta suositellaan aiemmin esitettyjen lieventävien toimenpiteiden huomioimista.

2 Asian käsittelijät

Asian on esitellyt biologi Nelli Leskisenoja ja ratkaissut johtava asiantuntija Riitta Ryömä. Lausunto on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on lausunnon viimeisellä sivulla.

3 Maksun peruste

Luonnonsuojelulain 35 §:ssä tarkoitettu Natura-arviointia koskeva lausunto on valtioneuvoston asetuksen (1177/2025) liitteen mukaan Lupa- ja valvontaviraston

maksullinen julkisoikeudellinen suorite, josta peritään ajankäyttöön perustuva maksu (83 euroa/tunti). Lausunnon valmisteluun on käytetty 17 työtuntia.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Lupa- ja valvontavirastosta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä. Suoritemaksua koskeva oikaisuvaatimusohje on liitteenä.

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihe: 0295 254 000

kirjaamo@lv.fi | lv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/25387/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/25387/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Leskisenoja Nelli 19.05.2026 15:15

Ratkaisija Ryömä Riitta 19.05.2026 15:21